

Starobní důchodci podle průměrné výše starobního důchodu

(Graf 15)

Zdroj: MPSV ČR (ČSSZ)

Data jsou k 31. 12. 2010. Důchodové pojištění zajišťuje občany pro případ stáří, invalidity nebo při ztrátě živitele. V rámci důchodového pojištění se poskytují důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí (zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů).

Starobní důchod pobírají v České republice ženy častěji a déle než muži. K 31. 12. 2010 pobíralo starobní důchod přibližně 899 tisíc žen a 749 tisíc mužů. Podíl žen mezi starobními důchodci představoval 54,5 %. S rostoucí průměrnou výší starobních důchodů se měnilo procentuální zastoupení žen a mužů, kteří tyto důchody pobírali. Více jak 85 % osob s vyměřeným starobním důchodem v průměrné výši do 8 000 Kč jsou ženy. Jejich podíl na celkovém počtu starobních důchodců podstatně klesá s rostoucí průměrnou výší důchodů. Příjemci průměrných důchodů v kategorii 9 000 až 9 999 Kč jsou ještě většinou ženy. Podíl žen v této příjmové kategorii představoval 64,3 %. Zcela jiná je situace u starobních důchodů, jejichž průměrná výše přesahuje 10 000 Kč. Zde byl podíl mužů téměř 70%.

Je však třeba zmínit, že v posledních letech se rozložení starobních důchodců podle pohlaví a výše průměrného důchodu měnilo. Ještě k 31. 12. 2007 převažovaly ženy nad muži v příjmových kategoriích do 8 600 korun a například v kategorii starobních důchodů ve výši 9 000-9 999 korun bylo tehdy zjištěno téměř dvakrát tolik mužů než žen.

Po třech valorizacích důchodů včetně jedné mimořádné od počátku 2008 do roku 2010 se úroveň důchodů žen v nižších příjmových kategoriích přiblížila úrovni důchodů mužů, i když rozdíl, hlavně v nejvyšší příjmové kategorii nad 10 000 korun, přetrvává.

Nejvíce žen (tj. 27,6 %) pobíralo plný starobní důchod ve výši 8 000-8 999 Kč. Nejvíce mužů pobírajících starobní důchod bylo zjištěno v nejvyšší příjmové kategorii, nad 10 000 korun. Téměř 80 % mužů pobírajících starobní důchod, mělo tento důchod vyměřen ve výši 10 000 Kč a více. Další 16 % mužů mělo vyměřen důchod v kategorii od 9 000-9 999 Kč.

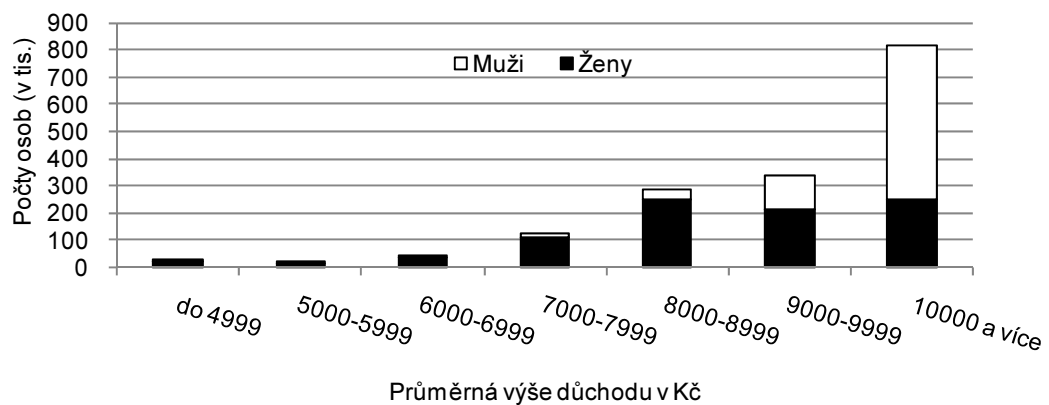
Příjmové rozdíly mezi ženami a muži ještě vyniknou při rozdělení horního intervalu pro starobní důchody 10 000 a více korun. V příjmové kategorii 10 000-10 999 Kč měly ženy 42,5% zastoupení, v kategorii 11 000-11 999 již ani ne třetinové (29,3%), v kategorii 12 000-12 999 představoval podíl žen necelých 20 %, nejnižší, 15% podíl, zaznamenaly ženy v případě starobních důchodů ve výši 13 000-13 999 Kč.

Starobní důchody ve výši 14 000 a více korun pobíralo ještě více jak 70 000 osob, z toho 16,6 % žen.

Ženy odcházejí do důchodu dříve a v průměru se dožívají vyššího věku, takže důchod i déle pobírají, mužům je však v průměru na osobu vyplácen důchod vyšší.

Graf 15

**Starobní důchodci podle průměrné výše starobního důchodu
k 31. 12. 2010**

Počty vyplacených invalidních důchodů podle stupně nemohoucnosti

(Tabulka 7)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

S účinností od 1. ledna 2010 došlo k zavedení třístupňové invalidity a místo plných invalidních a částečných invalidních důchodů začaly být vypláceny invalidní důchody pro invaliditu I., II., a III. stupně (zákon č. 306/2008 Sb.). I. stupeň znamená pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %, u II. stupně se jedná nejméně o 50% a u III. nejméně o 70% pokles pracovní schopnosti. Data jsou uváděna k 31. 12.

K 31. 12. 2010 byla nějaká z forem invalidního důchodu vyplacena 451 153 osobám. Z toho více jak polovina osob (51,6 %) pobírala invalidní důchod III. stupně, kde se jednalo o více než 70% pokles pracovní schopnosti. Invalidní důchod I. stupně (pracovní schopnost snižena nejméně o 35 %) byl vyplacen 36,4 % příjemců invalidního důchodu.

Invalidní důchod pobírali více muži než ženy, celkem byl vyplacen 207 526 ženám a 243 627 mužům. U všech typů vyplacených invalidních důchodů převažovali mezi příjemci muži, a to vesměs v poměru 54 % mužů : 46 % žen.

Invalidní důchod I. stupně pobírali muži i ženy nejvíce ve věku 55-59 let. Téměř 28 % žen a 30 % mužů s invalidním důchodem I. stupně spadalo do věkové kategorie 55-59 let. Sedmdesát procent žen pobíralo invalidní důchod I. stupně ve věku 45-59 let. Muži, kteří odcházejí do důchodu později než ženy, pobírali výrazně invalidní důchod I. stupně ještě ve věku 60-64 let (jednalo se o 12 023 mužů oproti 805 ženám). Téměř dvě třetiny mužů s invalidním důchodem I. stupně byli ve věkové kategorii 50-64 let.

Ve věku 55-59 let pobírali ženy i muži nejčastěji také invalidní důchod II. stupně a ženy i důchod třetího stupně. Pouze muži s invalidním důchodem III. stupně jej nejčastěji pobírali ve věkové kategorii 60-64 let (v tomto věku dostávalo invalidní důchod 30 % všech mužů s invalidním důchodem III. stupně).

Tabulka 7

Počty vyplacených invalidních důchodů podle stupně nemohoucnosti k 31. 12. 2010

Věk	I. stupeň		II. stupeň		III. stupeň	
	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži
-19	149	183	77	103	677	1 031
20-24	1 083	1 350	350	497	2 611	3 900
25-29	2 071	2 539	556	724	3 522	5 300
30-34	4 014	4 380	1 063	1 218	5 447	7 294
35-39	6 512	6 082	1 836	1 768	7 218	8 147
40-44	8 343	7 205	2 604	2 187	7 960	8 156
45-49	12 320	10 539	4 140	3 405	11 048	10 663
50-54	20 077	16 756	6 752	5 632	16 699	15 940
55-59	21 257	26 662	7 151	9 560	28 211	29 749
60-64	805	12 023	306	4 022	22 529	36 436
65-69	2	9	1	1	135	166
70+	-	-	-	-	-	-
Celkem	76 633	87 728	24 836	29 117	106 057	126 782

Průměrný měsíční počet příjemců rodičovského příspěvku

(Graf 16)

Zdroj: MPSV ČR - OKdávky (údaje jsou měsíční průměry za rok 2010)

Počet příjemců je dán počtem řádně přiznaných dávek za sledované období bez ohledu na okamžik výplaty.

V roce 2010 se měsíčně rodičovský příspěvek vyplatil v průměru 359 828 osobám. Jeho příjemci byly téměř výhradně ženy (354 255). Nejvíce příjemců rodičovského příspěvku bylo zjištěno v nejlidnatějších krajích České republiky, tj. Středočeském kraji (44 882), Moravskoslezském kraji (42 887), v Praze (39 221) a v Jihomoravském kraji (39 031). Nejméně potom v kraji s nejnižším počtem obyvatel, v kraji Karlovarském (11 195 příjemců rodičovského příspěvku).

Ve všech krajích představovali muži mezi příjemci rodičovského příspěvku méně než 2,5 %. Nejvyšší podíl zaznamenali muži mezi příjemci rodičovského příspěvku v Karlovarském kraji (2,2 %), nejnižší v kraji Vysočina (1,1 %).

Graf 16

